

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ กับการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ ในผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่รักษาด้วยการผ่าตัดเต้านมออก เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ศึกษาในผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่รักษาด้วยการผ่าตัดเต้านมร่วมกับเคมีบำบัด เป็นผู้ป่วยที่ติดตามการรักษาที่ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Lachin (1981) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวของผู้ป่วย แบบวัดพฤติกรรมด้านอัตมโนทัศน์ที่ผู้วิจัย ได้ดัดแปลงจากเครื่องมือวัดอัตมโนทัศน์ในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังของ เเพชฌู โชคบำรุง (2535) ซึ่งสร้างจากทฤษฎีการปรับตัวของ Roy และแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของ Roy แบ่งเป็น บทบาทภรรยา บทบาทมารดา บทบาทการทำงานหรืออาชีพ และบทบาทผู้ป่วยเรื้อรัง ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาความเที่ยงโดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.71 และ 0.79 ตามลำดับ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีผู้ช่วยวิจัยที่ผ่านการฝึกอบรมในโรงพยาบาลทั้ง 3 แห่ง สุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ใช้ระยะในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ วันที่ 15 ตุลาคม 2537 ถึง วันที่ 25 พฤษภาคม 2538 ข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ โดยแจกแจงความถี่ และคิดอัตราร้อยละของลักษณะข้อมูลทั่วไป คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ กับการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการทดสอบที่

ผลการวิจัยพบว่า

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ในผู้ป่วยมะเร็ง เต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านมออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.4914$, $p < 0.001$)

ความสัมพันธ์ในรายด้านพบว่า

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ บทบาทภรรยาในผู้ป่วยมะเร็ง เต้านม ภายหลังการผ่าตัดเต้านมออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.3834$, $p < 0.001$)

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ บทบาทมารดาในผู้ป่วยมะเร็ง เต้านม ภายหลังการผ่าตัดเต้านมออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.4808$, $p < 0.001$)

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ บทบาทอาชีพหรือการทำงานในผู้ป่วยมะเร็ง เต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านมออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.2983$, $p < 0.001$)

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ บทบาทผู้ป่วยเรื้อรังในผู้ป่วยมะเร็ง เต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านมออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.3986$, $p < 0.001$)

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษา ผู้ป่วยมะเร็ง เต้านมที่มีอัตมโนทัศน์ดี จะมีการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ได้ดี ดังนั้นบุคลากรทางการแพทย์บาลจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของ ความทุกข์ทรมานทางอารมณ์ที่พบในผู้ป่วยมะเร็ง เต้านม อันเกิดจากการสูญเสียเต้านมร่วมกับการรักษาด้วยเคมีบำบัดซึ่งภาวะอารมณ์เหล่านี้ สามารถทำให้การกระทำบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้ป่วยบกพร่องได้พยาบาลหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรหาแนวทางส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีอัตมโนทัศน์ดี และยอมรับการเจ็บป่วยให้ได้ในระยะเวลาสั้น เช่น การจัดให้มีการให้ข้อมูลเตรียมพร้อมเพื่อลดปฏิกิริยาทางจิตใจ ซึ่งเป็นผลจากการผ่าตัด และจากการรักษาเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ป่วย ได้ตระหนักและเตรียมรับสภาพต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ การใช้กลุ่มบำบัด เพื่อให้ผู้ป่วย ได้มีการแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงที่เป็นประโยชน์คือการปรับตัว และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ เช่น การฝึกทำสมาธิ การฝึกการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ฯลฯ

2. การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของผู้ป่วยมะเร็ง เต้านม ในบทบาทของมารดา บทบาทภรรยา บทบาทอาชีพหรือการทำงาน และบทบาทผู้ป่วยเรื้อรัง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ที่ดี ก็จะช่วยให้

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของผู้ป่วยดีขึ้นด้วย ซึ่งอาจทำได้โดยการให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับบทบาท แก่ผู้ป่วยและครอบครัว การให้ผู้ป่วยมีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับบทบาทที่ผู้ป่วยต้องการทราบ ตัวอย่าง เช่น บทบาทผู้ป่วยที่ต้องเรียนรู้ใหม่ เป็นต้น

3. การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษابัจจัยหรือสิ่งเร้าอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม และสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมปัจจัยหรือสิ่งเร้าอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพิจารณาการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ด้วย เช่น ความรู้สึกของครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับบทบาท และผลกระทบจากบทบาทอื่นๆ ฯลฯ ว่าจะมีผลต่อการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่มากน้อยอย่างไร